

Univerzitet u Beogradu – Građevinski fakultet
www.grf.bg.ac.rs

Studijski program: **GRAĐEVINARSTVO**
Modul: **ZAJEDNIČKE OSNOVE**
Godina/Semestar: **1 godina / 1 semestar**

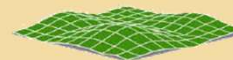
Naziv predmeta (šifra): **GEODEZIJA (B3O1G)**
Nastavnik: **Branislav Bajat**

Naslov predavanja: **Katastar nepokretnosti i katastar vodova**
Datum : 18.11.2022.

Beograd, 2022.

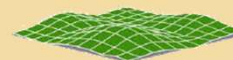
Sva autorska prava autora prezentacije i/ili video snimaka su zaštićena. Snimak ili prezentacija se mogu koristiti samo za nastavu na daljinu studenta Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu u školskoj 2022/2023 i ne mogu se koristiti za druge svrhe bez pismene saglasnosti autora materijala.

Katastar nepokretnosti

- Jedna od glavnih uloga geodetske struke je sprovođenje i održavanje državnog premera u okviru kojeg se prikupljaju podaci o horizontalnoj i visinskoj predstavi teritorije Republike Srbije, kao i podaci o nepokretnostima, nosiocima prava svojine i drugih stvarnih prava na nepokretnostima.

Terminologija

O postanku i značenju reči "**katastar**" postoji više objašnjenja.

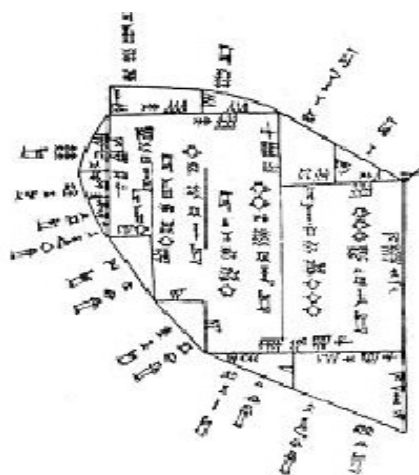
- *catastrum* (lat.) odnosno *capitastrum* (*caput* - glava, lista ljudi) koja je u doba Rimskog Carstva bila naziv za knjigu rasporeda poreza i drugih sličnih davanja od zemljišta.
- *katastikhon* (grč.) (list), koja predstavlja službenu evidenciju, odnosno popis poreskih obaveznika sa njihovim poreskim računima
- Belgijski geodeta Th. Leonard tvrdi da se reč *cadastre* pojavila u doba kada se skica omedjavanja zemljišta izradjivala na listovima škrljaca, zvanim *cadattes* ili *cadsses*.
- Pretpostavlja se da je krajem XV veka reč *cadastre* ušla u širu upotrebu u zemljama zapadne i srednje Evrope kao pojam za popisivanje, procenjivanje i uspostavljanje pregleda o stanju nepokretnosti.
- U enciklopediji *Larousse* objašnjava se da je "*cadastre* " javni dokument u kome se registruju označeni delovi teritorije odnosno parcele sa podacima o kulturi, površini i vlasniku.

3

Istorija

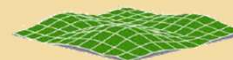

Kao najstariji dokument pominju se Haldejske tablice pronadjene u Telohu, u Arapskoj pustinji, koja potiče još iz 40-tog veka pre nove ere, a koja predstavlja plan i opis grada Dunghi

4

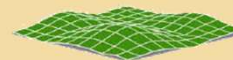
Istorijat

- Zakon o katastru izradio je profesor Visoke tehničke škole Dragomir M. Andonović sa advokatom Milanom Vlajkovićem.
- Godine 1929. donet je zakon pod naslovom Zakon o katastru zemljišta.

5

Katastar zemljišta

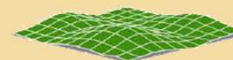

- do 1988.godine u Srbiji su na snazi bili propisi o izradi i održavanju katastra zemljišta. Katastar zemljišta izradjen po tim propisima još je u upotrebi na oko 2% teritorije Republike.

Definicija:

- **javna knjiga u kojoj se vodi evidencija o položaju, veličini, kulturi, bonitetu i korisnicima zemljišta (faktička evidencija nepokretnosti).**

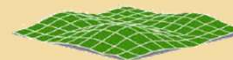
Katastarski premer (metode)

- Premer treba da utvrdi: položaj, oblik veličinu, vrednost i vlasnika/ korisnika svake parcele
- Grafičkom
- Numeričkom
- Fotogrametrijskom
- GPS

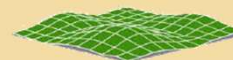
7

Katastar zemljišta se sastoji iz dva dela:

- geodetsko tehnički deo - katastarski planovi i katastarski elaborat,
- knjigovodstveni deo - katastarski operat.

Katastarski operat katastra zemljišta

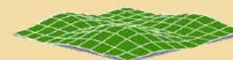
1. spiska parcela,
2. posedovnih listova,
3. sumarnog pregleda posedovnih listova,
4. pregleda posedovnih listova po kulturama, klasama, neplodnim površinama i zemljištima u privatnoj i drugim oblicima svojine,
5. azbučnog (abecednog) pregleda korisnika.

ODRŽAVANJE KATASTRA ZEMLJIŠTA

- Održavanje katastra zemljišta obuhvata utvrđivanje promena na zemljištu i objektima na zemljištu i to:
- njihovog položaja, oblika, površine,
- načina korišćenja,
- klase,
- katastarskog prihoda i podataka o korisniku zemljišta,
- kao i provođenje ili evidentiranje utvrdjenih promena na radnom originalu plana i provođenje promena u katastarskom operatu.

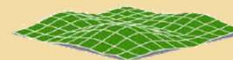
Promena oblika i površine katastarske parcele vrši se na osnovu:

- plana parcelacije, projekta eksproprijacije ili drugog planskog akta overenog od strane nadležnog organa opštine, odnosno grada;
- pravosnažne odluke suda ili drugog nadležnog organa i ugovora overenog kod suda;
- upisanog suvlasničkog odnosa ili po osnovu upisanih revizijskih delova,
- predugovora overenog kod suda;
- pismenog ugovora na kome potpisi ugovarača nisu overeni kod suda.

11

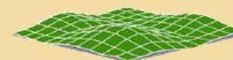
Numerisanje katastarskih parcela

- Numerisanje katastarskih parcela u postupku održavanja katastra zemljišta, po pravilu, vrši se u vidu razlomka, tako da brojilac predstavlja dosadašnji broj parcele, a imenilac, brojevi 1 do n.

12

Numerisanje katastarskih parcela

- Kad se vrši deoba katastarske parcele koja je nastala u postupku održavanja katastra zemljišta, broj te katastarske parcele se poništava, a nove katastarske parcele se numerišu tako da u imeniocu dobijaju brojeve u nastavku iza poslednje iskorišćenog broja.
- Kad se vrši spajanje dve ili više katastarskih parcela istog korisnika u postupku promene kulture zemljišta, nova katastarska parcela se numeriše brojem katastarske parcele koja je pre spajanja imala najveću površinu.

13

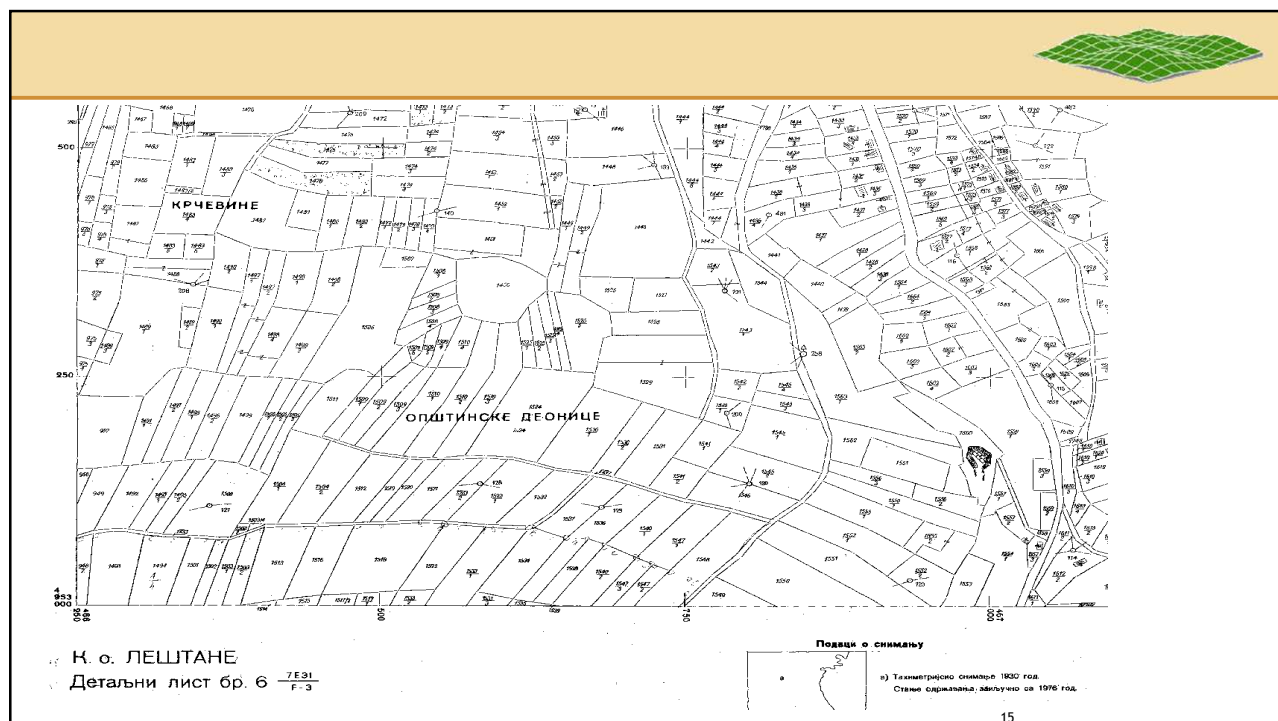
Numerisanje katastarskih parcela

Novim celim brojevima, numeriše se:

- katastarska parcela nastala spajanjem dve ili više katastarskih parcela u postupku eksproprijacije i formiranja građevinske parcele;
- katastarska parcela pripojena iz susedne katastarske opštine.

14

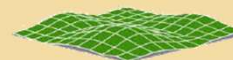
Provođenje promena u katastru zemljišta

Osnovi za promenu korisnika u katastarskom operatu su:

- zakon;
- pravosnažna odluka suda kojom je utvrđeno pravo na zemljištu;
- pravosnažna odluka drugog nadležnog organa;
- ugovor overen kod suda.

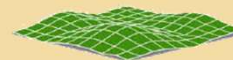
IZDAVANJE PODATAKA IZ KATASTRA ZEMLJIŠTA

- štampanje pojedinih delova katastarskog operata ili kopiranjem na odgovarajućem prenosnom mediju;
- izrada kopije plana koja sadrži podatke o katastarskoj parceli verne radnom originalu plana i katastarskom operatu.

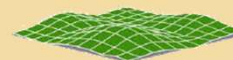
17

Zemljišna knjiga

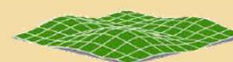
18

Zemljišna knjiga

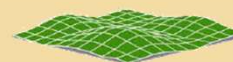
- Zemljišne knjige su javni registri zemljišta (nepokternosti) u kojima se evidentiraju sva stvarna prava koja postoje na nepokretnostima (svojina, pravo korišćenja, službenost, zaloga realni tereti, pravo upravljanja, pravo građenja itd.)

SASTAV ZEMLJIŠNE KNJIGE

- Zemljišna knjiga se sastoji iz glavne knjige i zbirke isprava.
- Pored ovih glavnih sastojaka, zemljišna knjiga obuhvata još i zbirku katastarskih planova, registre, dnevnik i druga pomoćna sredstva evidencije.

IZVOD IZ ZEMLJIŠNIH KNJIGA

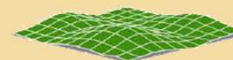
- Izvod iz zemljišnih knjiga služi kao dokaz o upisu određenih nepokretnosti i prava u zemljišne knjige.
- U mnogim imovinskim stvarima o nepokretnosti stranke su morale da podnesu sudu izvod iz zemljišnih knjiga kao dokaz da su vlasnici određenih nepokretnosti ili da imaju pravo korišćenja na njima.
- Izvode iz zemljišnih knjiga izdaju zemljišnoknjižni sudovi.

Katastar nepokretnosti

- Katastar nepokretnosti je javni registar koga vodi republički organ nadležan za geodetske poslove i sastoji se od:
  - elaborata premera;
  - zbirke isprava;
  - baze podataka katastra nepokretnosti

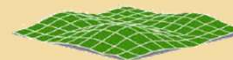
Katastar nepokretnosti

- *Elaborat premera* čine dokumenti i podaci nastali u postupku projektovanja i realizacije katastarskog, komasacionog premera ili postojećeg premera, na osnovu kojih se osniva ili obnavlja katastar nepokretnosti.
- *Zbirka isprava* je skup dokumenta i isprava koji se čuva trajno i na osnovu kojih je izvršen upis ili brisanje upisa prava na nepokretnostima. Ona se sastoji od originala i overenih prepisa isprava od značaja za upis prava na nepokretnostima. Prema propisima, sva prava na nepokretnostima mogu se steći, preneti, ograničiti ili prestati samo upisom u katastar nepokretnosti.

23

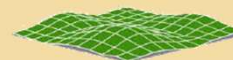
Katastar nepokretnosti

- *Baza podataka* katastra nepokretnosti jeste skup geoprostornih i drugih podataka o nepokretnostima i stvarnim pravima na njima koja sadrži podatke o:
  - parcelama;
  - objektima;
  - posebnim delovima objekata;
  - imaocima stvarnih prava na nepokretnostima.

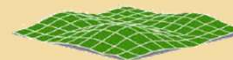
24

Podaci o parceli

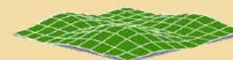
- Navedeni podaci utvrđuju se i upisuju u katastar nepokretnosti u odnosu na katastarsku opštinu i katastarsku parcelu.
- **Parcela (def.)**-je neprekinuta površina zemljišta na kojoj vladaju jedinstveni i homogeni interesi.

Podaci o objektima

- Naziv katastarske opštine
- Matični broj katastarske opštine
- Broj parcele
- Broj dela parcele pod zgradom ili objektom
- Broj etaža
- Način korišćenja i naziv objekta
- Adresa objekta
- Vrsta prava
- Oblik svojine
- Obim prava (celo pravo, idealni deo, realni deo)

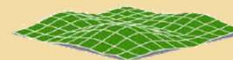
Katastarski plan

Katastarski plan se izdaje iz baze podataka katastra nepokretnosti u digitalnom ili analognom obliku, za jednu ili više parcela. Radni original katastarskog plana, odnosno radni original baze podataka digitalnog katastarskog plana je kopija arhivskog plana i služi za održavanje premera i katastra nepokretnosti. U analognom obliku on se radi u propisanim formatima i razmerama od opštine do opštine, i to za urbana područja u razmeri 1:500 (1:1000), odnosno 1:2000 (1:2500), za seoska i slabo naseljena područja. Pored grafičkog sadržaja, iz baze podataka katastra nepokretnosti izrađuje se i alfanumerički sadržaj u vidu lista nepokretnosti.

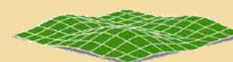
27

List nepokretnosti

List nepokretnosti obuhvata sve katastarske parcele koje pripadaju istom nosiocu prava (odnosno držaocu) na parceli i objektima na tim parcelama, a koje se nalaze u istoj katastrskoj opštini. Nosiocem prava smatraju se vlasnik nepokretnosti, nosilac prava korišćenja na nepokretnostima u državnoj svojini, odnosno nosilac prava u pogledu raspolaganja, korišćenja i upravljanja na nepokretnostima u društvenoj svojini.

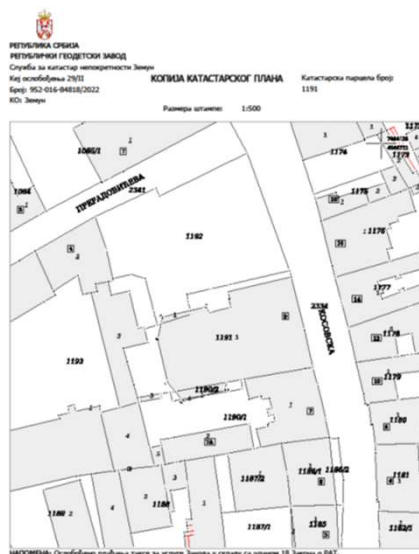
28

- List nepokretnosti sadrži podatke o:
  - zemljištu (A list);
  - nosiocu prava na zemljištu (B list);
  - zgradi, stanu i poslovnoj prostoriji, kao posebnim delovima zgrade i drugim građevinskim objektima i nosiocima prava na njima (V list);
  - teretima i ograničenjima (G list).

29

Kopija plana

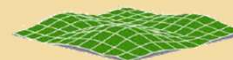
Датум и време издавања:
30.09.2022 година у 13:52

ПЛАН

Општина/Место издања:

30

Organizaciona šema

U okviru Sektora za katastar nepokretnosti nalaze se 10 regionalnih centara za katastar nepokretnosti:

Šabac

Beograd

Kragujevac

Kruševac

Niš

Novi Sad

Pančevo

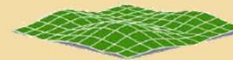
Priština

Užice

Zaječar

31

Katastar vodova

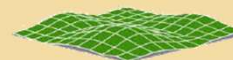
U katastru vodova vodi se evidencija o nadzemnim i podzemnim vodovima sa pripadajućim postrojenjima i uređajima za koje postoji obaveza pribavljanja građevinske i upotrebne dozvole i to za:

vodovodnu, kanalizacionu, toplovodnu, parovodnu, elektroenergetsku, telekomunikacionu, naftovodnu, gasovodnu i drenažnu mrežu.

32

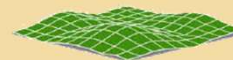
Vodovi

- Katastar vodova je evidencija u kojoj se utvrđeni podaci o vodovima prikazuju grafički, numerički i opisno.
- Katastar vodova izrađuje se po katastarskim opštinama.
- Katastar vodova izrađuje se na osnovu podataka dobijenih snimanjem vodova i dokumentacije o vodovima kojom raspolažu državni organi, preduzeća i druge organizacije.

33

Sadržaj

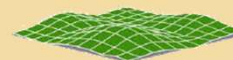

Katastar vodova sastoji se od:

- elaborata premera vodova,
- zbirke isprava,
- baze podataka katastra vodova.

34

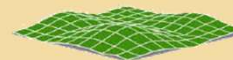
Premer vodova

- Prave linije trase vodova na približno ravnom terenu, bez pripadajućih postrojenja, uređaja i armatura, mere se po odsečcima, koji ne mogu da budu duži od 50 m, osim za kanalizacionu mrežu gde ne mogu biti duži od 100 m.
- Otvoreni kanali za otpadne vode, vodovodni tuneli i kanalizacioni kolektori uži od 0,5 m mere se po sredini objekta.
- Između susednih detaljnih tačaka na istom vodu mere se frontovi.
- Žičani nadzemni vodovi i saobraćajni vodovi za vuču (kontakti vodovi) na stubovima ili cevovodi na uporištima i podzemni kablovski vodovi mere se sa jednom tačkom po osovini voda.
- Ostali vodovi mere se po osovini ako im je širina manja od 0,5 m, a vodovi veće širine mere se sa dve linije.

35

Topografski ključ

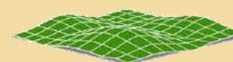
РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ	ДИМЕНЗИЈЕ у mm	ОЗНАКА	ПОСРЕДНА ПОШИРИНА	НАПОМЕНА
1	ВОДОВОДНА МРЕЖА				
	а) рени бунар	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
	б) цеваста бунар	б) 3	б) 10	254	У РАЗМЕРИ
2	РЕЗЕРВОАР	а) надземни б) подземни	а) 10 б) 10	254	У РАЗМЕРИ
3	ЦРПНА СТАНИЦА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
4	ФИЛТЕРСКА ИНСТАЛАЦИЈА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
5	ИЗДОТОРАЛ	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
6	ЦЕВОВОД	0,2 0,3	ВЗА100 ВЗА100	255	ПЛАВО ЦРНО
7	ЗАТВАРАЧ	а) уопште у онгу б) уопште без онга в) блиндирана цев у онгу г) блиндирана цев без онга	а) 10 б) 10 в) 10 г) 10	455	
8	ПОДЗЕМНИ ХИДРАНТ	а) без затварача б) са затварачем	а) 10 б) 10	455	
9	НАДЗЕМНИ ХИДРАНТ	а) без затварача б) са затварачем	а) 10 б) 10	455	
10	ВОДОВОДНО ОНКО	а) цевовод, четворостручни б) цевовод, двестручни	а) 10 б) 10	255	

РЕДНИ БРОЈ	НАЗИВ	ДИМЕНЗИЈЕ у mm	ОЗНАКА	ПОСРЕДНА ПОШИРИНА	НАПОМЕНА
1	ТОПЛОВОДНА МРЕЖА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
2	ТОПЛАНА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
3	КОТЛАРИЦА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
4	ЦЕВОВОД СА ПРЕЧНИКОМ У мм	а) у размери б) уопште цев	а) 10 б) 10	254	У РАЗМЕРИ
5	КОМПРЕСИОНО ОНКО	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
6	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
7	ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
8	ХИДРОЕНЕРГЕТСКА МРЕЖА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
9	ВОД	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
10	ТРАНСФОРМАТОР	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ
11	ТРАНСФОРМАТОРСКА СТАНИЦА	а) 2 10	а) 10	254	У РАЗМЕРИ

36

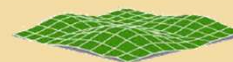
Pronalaženje podzemnih vodova može se vršiti:

- otkopavanjem,
- tragačem (detektorom), ili
- kombinovano (otkopavanjem i tragačem).

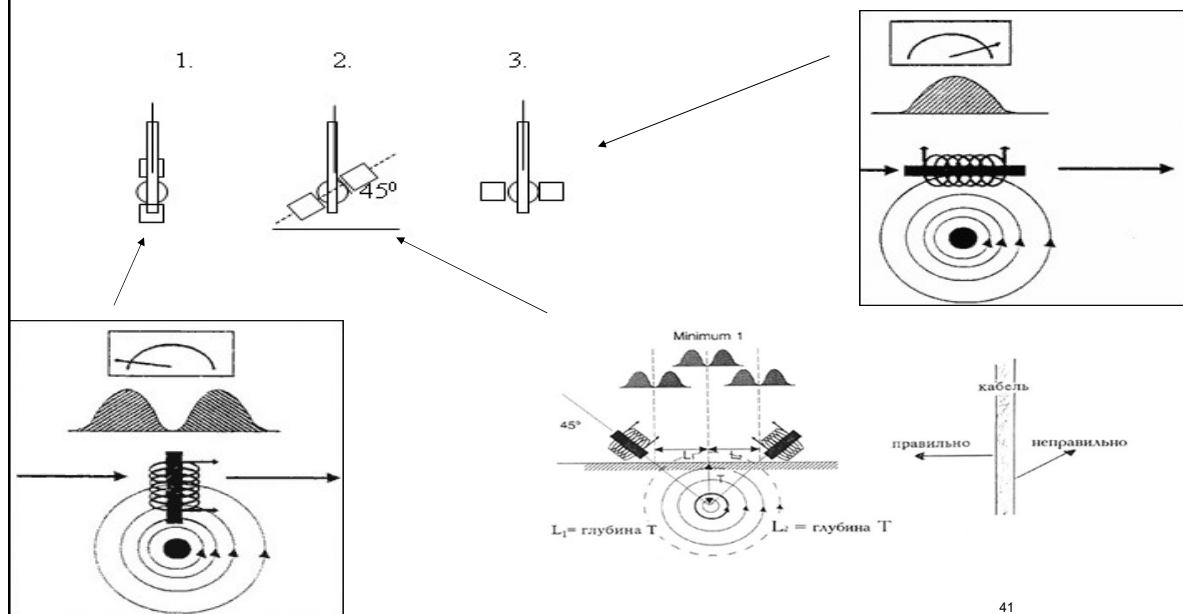
39

Tragači

40

Metode otkrivanja

41